

Grażyna Dawidowicz, dr, nauczycielka języka polskiego w VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku, egzaminator maturalny powtórnego sprawdzania, absolwentka filologii polskiej Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku. W 2014 roku obroniła rozprawę doktorską pod kierunkiem prof. dr. hab. Sławomira Buryły. Zainteresowania badawcze dotyczą Zagłady i historii białostockich Żydów, problematyki kobiet w relacjach autobiograficznych o Szoa.

Uczestniczka licznych seminariów, np. Summer Holocaust teacher training na Columbia University New York, Seminarium Nauczania o Holocaustie dla edukatorów z Polski w Yad Vashem oraz w Seminarium naukowym Wyzwania i Możliwości w nauczaniu o Zagładzie Żydów, Wannsee-Konferenz. Autorka scenariuszy do spektakli na podstawie wspomnień z białostockiego getta: Raport z zaświatów i Rozstania. Autorka artykułów na temat kobiet Holocaustu, między innymi, Sary Nomberg-Przytyk, Chasi Bornstein Bielickiej, Chajki Grossman.

Autorka wystawy dla młodzieży: Pamięci białostockich Żydów oraz projektów edukacyjnych: Historia. Dialog. Edukacja, Maraton literacki.

Nagradzana za działalność oświatową: Nagrodą Ministra Oświaty, Nagrodą Przewodniczącego Rady Miejskiej Białegostoku dla Nauczycieli- Animatorów Kultury za działalność kulturalną prowadzona w jednostkach oświatowych, Nagrodą Prezydenta Miasta Białegostoku, Nagrodą Podlaskiego Kuratora Oświaty.

przełomy
pogranicza
studia literackie

Przedstawiona mi do recenzji praca stanowi cenne dokonanie Autorki, która przybliży polskiemu czytelnikowi postać niemal zupełnie w Polsce nieznaną. Nazwisko Sary Nomberg-Przytyk nic nie mówi większości polskich odbiorców, podczas gdy w USA jej książka stanowi jedną z klasycznych pozycji w obszarze literatury Holocaustu (zob. *Auschwitz: True Tales from a Grotesque Land*, tłum. Rosalyn Hirsch, University of North Carolina Press, Chapel Hill 1985). Twórczość i biografia Sary Nomberg-Przytyk spotkała się także z zainteresowaniem zagranicznych badaczy, zwłaszcza w USA (np. Holli Levitsky), ale także we Włoszech (np. Laura Quercioli Mincer). Te fabularyzowane wspomnienia nie ukazały się do tej pory w polskiej wersji. W języku polskim dostępne są w niektórych bibliotekach tylko dwie pozycje z wcześniejszego okresu: *Więzienie było moim domem* (Lublin 1964) i *Kolumny Samsona* (Lublin 1966).

Z punktu widzenia polskiego czytelnika, może nawet ciekawsze niż jej twórczość są skomplikowane losy Sary Nomberg-Przytyk, urodzonej w Lublinie w ortodoksyjnej rodzinie żydowskiej, która zafascynowana komunizmem odeszła od swojej tradycji angażując się aktywnie w działalność polityczną.

Niewiele opublikowano dotąd w Polsce prac dotyczących skomplikowanych biografii żydowskich komunistów, ale temat ten cieszy się znacznym zainteresowaniem. Np. ostatnio ukazała się książka Patrycji Bukalskiej *Krwawa Luna. Prawdziwa historia Julii Brystygierowej*, a wcześniej studium Joanny Nalewajko-Kulikow pt. *Obywatel Jidyszlandu. Rzecz o żydowskich komunistach w Polsce na temat pisarza i działacza komunistycznego Dawida Sfarida*. Monografia Grażyny Dawidowicz wpisuje się w ten nurt.

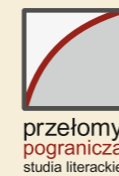
Imponujący jest wkład pracy, jaki dr Grażyna Dawidowicz włożyła w opracowanie tematu penetrując różne archiwa i docierając do rodziny i znajomych Sary Nomberg-Przytyk, mieszkających zagranicą, oraz osób, które ją znały jeszcze w okresie, gdy mieszkała w Lublinie. Praca jest pieczołowicie udokumentowana i jasno skonstruowana (...). Na uwagę zasługuje także zgromadzona przez Autorkę bogata ikonografia, która – mam nadzieję – znajdzie się w wydaniu książkowym.

Z recenzji prof. dr. hab. Moniki Adamczyk-Garbowskiej
UMCS w Lublinie

ISBN 978-83-7657-284-0

Grażyna Dawidowicz
Cena życia

XXIII

Grażyna Dawidowicz

CENA ŻYCIA

RZECZ O SARZE NOMBERG-PRZYTYK

NAUKOWY PROJEKT WYDAWNICZY
– SERIA „PRZEŁOMY / POGRANICZA”

Dziedzictwo przeszłości nie jest czymś danym raz na zawsze. Wymaga nowych odczytań, ponowień interpretacji, odwagi zapytywania o to, o co nasi poprzednicy nie mogli bądź nie mieli śmiałości pytać. Odnawianie znaczeń, przekraczanie utrwalonych stereotypów analitycznych, akty zerwania z kanonem interpretacyjnym stanowią część tego samego, żywego procesu tworzenia kultury, którego równie fundamentalną częścią są nieustanne powroty do tradycji i szacunek żywiony dla autorytetów przeszłości.

Naukowy Projekt Wydawniczy „Przełomy/Pogranicza” publikuje prace:

- Stanowiące próbę nowego odczytania tekstów i autorów, zjawisk literackich i kulturowych dobrze już, zdawać by się mogło, znanych i rozpoznanych.
- Studia ujmujące problematykę literacką w ujęciu komparatystycznym i interdyscyplinarnym, innymi słowy: „pogranicznym”.
- Prace z zakresu najszerzej rozumianej wiedzy o kulturze i sztuce, proponujące monograficzne lub/ oraz nowe, „przełomowe” ujęcia tematu.
- Książki autorów, których uznać można za klasyków badań nad pewną dziedziną humanistycznego dyskursu.
- Dzieła o literaturze, kulturze i sztuce, które – z różnych powodów – nie mogły się niegdyś ukazać, nie znalazły właściwego momentu.
- Nowe, krytyczne opracowania zapomnianych tekstów dawnych.

Pragniemy, by książki publikowane w Naukowym Projekcie Wydawniczym „Przełomy/Pogranicza” tworzyły niewielkie serie i cykle tematyczne, skoncentrowane wokół pojedynczego dzieła, osoby, wątku.

- W serii „Przełomy/Pogranicza” ukazały się ostatnio:
- *Żeromski. Tradycja i eksperyment*, idea J. Ławski, red. A. Janicka, A. Kowalczykowska, G. Kowalski, Białystok 2013.
 - *Piękno Juliusza Słowackiego*, T. II: *Universum*, red. J. Ławski, G. Kowalski, Ł. Zabielski, Białystok 2013.
 - Ryszard Löw, *Literackie podsumowania polsko-berańskie i polsko-izraelskie*, red. M. Siedlecki, J. Ławski, posłowie B. Olech, Białystok 2014.